

ਜੀ.ਸੀ ਮਿੱਤਲ, ਏ.ਸੀ.ਜੇ.ਐੱਡ ਐਚ.ਐਸ.ਬੇਦੀ, ਜੇ.

ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, - ਜਵਾਬਦੇਹ.

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 627 ਆਫ 1983।

23 ਜੁਲਾਈ, 1991

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ (1963 ਦਾ 47) — ਐੱਸ. 12 — ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ — ਮੁਦਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ — ਮੁਦਈ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਰਿਹਾ ਹੈ — ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿਆਗ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ — ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਿਆਗ-ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੇ S. 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਿਆਗ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਵਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ ਦੁੱਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਟ੍ਰੈਟ ਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮਜ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਣਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ S. 12 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਕਲਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। It ਇਹ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ S. 12 ਦਾ ਲਾਭ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ ਮੁਦਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ) ਸੱਟ ਲਈ ਅਪਮਾਨ ਜੋੜਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਪਰਾ ੭)

ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਵੀ. ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ 1982 ਸੀ.ਐਲ.ਜੇ. (ਸੀ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.) 83.

(ਰੋਕਿਆ ਹੋਇਆ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਵੀ.ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 31 ਮਈ, 1983 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ ਕੇ ਮਲਿਕ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ., ਸਬ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਬੈਂਚ, ਜ਼ੀਰਾ ਮਿਤੀ 26 ਫਰਵਰੀ, 1964 ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਡੀਕਰੀ ਕਰਨਾ। 20,000 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ 23 ਮਾਰਚ, 1962 ਨੂੰ ਬਿਆਨੇ ਵਜੋਂ 15,200 ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਮੁਦਈ ਉਸ ਰਕਮ 'ਤੇ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ।

ਦੱਸੋ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਬੀ

I.L.R. Punjab and Haryana

(1992)2

ਮੁਦਈਆਂ ਦਾ : ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਬਦਲ ਵਿੱਚ 20,000 ਹਰਜਾਨੇ ਵਜੋਂ

(A) ਜ਼ਮੀਨ: ਮਾਪ: 305 K-15 M ਖੇਵਟ ਨੰ. 74 ਖਸਰਾ ਨੰ.

1M 1 1M		11M				15M			
17	18	23	24	3	7	8	12	13	14
8-0	0-8	8-0	8-0	7-7	8-0	8-0	8-0	8-0	8-0
15M				20	31	42/2-0			
17	18	19	22	24	4/1'	18/3			
8-0	8-0	8-0	3-11	8-0	1-0	2-11		6-19	
43				42					
14	15	16	17	9/2		10/1	10/2		
8-0	8-0	8-0	8-0	6-3		2-10	8-12		
43M									
6/1	6/2	7/1	9/2	12/1	8	6/2	7/1	9/1	2/2
1-4	3-8	0-18	1-11	6-13	8-2	3-8	0-18	6-19	2-11
14				42				43	
1	2	9	10	8-0		2-8	15		<i>Ifl</i>
7-7	7-7	8-0	8-0	8-0		2-8	4.0		<i>'6-4</i>
15				43M					
4	5	6	15	16'	13	18			
7-7	'7-7	8-0	8-0	8-0	8-0	8-0			

ਵਿਡੀਓ ਜਮਦਬੰਦੀ 1965-56 ਰੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇਹ ਦੇ ਨਾਲ।

(B) ਮਕਾਨ ਨੰ. 77, 7M-5 ਸਰਸਾਹੀ, ਰੈਂਜ਼ੋਲ ਬੇਟ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਇੱਥੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਲ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪਲੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੋਜਨਾ। ਡਿਫਡਟ ਦਾ ਘਰ ਦੱਖਣ: ਕਪੂਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘਰ, ਪੂਰਬੀ: ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘਰ, ਪੱਛਮ: ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘਰ, (ਜਿੰਮ) ਮਕਾਨ ਨੰ. 78, 3 ਐਮ, ਆਈ ਸਰਸਾਹੀ, - ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਲ ਬਾਉਂਡ ਨਾਲ ਦਰਸਾਏ ਗਏ

ਨਕਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ; ਉੱਤਰ: ਬੋਚਾਪੁਰਾ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਚੱਖਣ: ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਘਰ। ਨੰ: 1992 ਲੱਥਾ
ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੂਰਬੀ ਘਰ, ਰਤੋਲ ਬੇਟ ਸਥਿਤ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੱਛਮੀ ਘਰ, (ਦਾਲ)

ਇੰਦਰਾ ਨੰ: 15, 18 ਐਮ-0 ਸਰਸਾਹੀ,

ਜਰਨਮ ਕੌਰ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਐਚ.ਐਸ. ਬੇਦੀ, ਜੇ.)

ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਲੇਟ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਵੀਡੀਓ। ਉੱਤਰੀ ਮਾਰਗ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਦੱਖਣੀ ਘਰ, ਪੂਰਬੀ ਰਸਤਾ ਗਲੀ, ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੱਛਮੀ ਘਰ ਰਤੌਲ ਬੇਟ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਹੈ।

ਹਰਾਮ ਕੌਰ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਐਚ.ਐਸ. ਬੇਦੀ, ਜੇ.)

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਨੀ ਮਿੱਤਲ, ਰਮਨ ਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਪਿਪਟ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਨਿਮੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਜੇ.

(1) **ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ** ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਸੂਟ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। 50,000 ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। 15,200 ਬਿਆਨੇ ਵਜੋਂ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ 15 ਜੂਨ, 1962 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਅਮਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਕੰਮ ਹਾਲਾਕਿ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਸ ਨੂੰ 5 ਜੂਨ, 1962 (ਉਦਾਹਰਣ ਪੀ.4) ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੋਟਿਸ (ਐਕਸ. ਪੀ. 5) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਰੁਪਏ ਦਾ 15,200 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਾਲ। ਹਰਜਾਨੇ ਵਜੋਂ 4,800, ਓਟਲ ਰੁ. ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 20,000।

(2) ਵੱਲੋਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਉਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜੋ - ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪੁਰਸ਼ ਸਨ। P1, ਅਤੇ, ਅੱਗੇ, ਕਿ ਕੁਝ ਦੇ. ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਨਿਕਲ ਗਏ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਬਾਰੇ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਤਾਏ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ: -

1. ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਸੀ?
2. ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਆਰ, ਐਸ. 6,000 at.tfy, time.of. tje ਸਮਝੌਤਾ?

3. ਕੀ ਸਮਝੌਤਾ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?
4. ਕੀ ਸਮਝੌਤਾ ਅਸਪਸ਼ਟ, ਅਨੁਚਿਤ ਅਤੇ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?
5. ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?
6. ਕੀ ਸਮਝੌਤਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ?
7. ਕੀ ਮੁਦਈ ਲਈ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਯੋਜਨਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?
8. ਰਾਹਤ.

(3) ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 7 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ 9 ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ 46 ਕਨਾਲ 3 ਮਰਲੇ ਸੀ, ਜਦੋਂਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, - ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਬਕਾ. 305 ਕਨਾਲ 9 ਮਰਲੇ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ 1 ਕਨਾਲ 8 ਮਰਲੇ ਦੇ 4 ਛੋਟੇ ਘਰ ਸਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਇਆ ਕਿ 46 ਕਨਾਲ 3 ਮਰਲੇ ਵਾਲਾ ਰਕਬਾ ਜੋ ਕਿ 305 ਕਨਾਲ 9 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਲਗਭਗ 7 ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ 1/7 ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਕਟੌਤੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਮੁੱਦੇ ਨੰ. 2 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਬਿਆਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਸਲ ਰਕਮ ਬਾਰੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੱਦੇ ਨੰ: 3, 4, 5, 6 ਅਤੇ 7 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 40 ਕਨਾਲ 3 ਮਰਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ 29,605 ਰੋਗ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

(4) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੋਲ 46 ਕਨਾਲ 3 ਮਰਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। P1 ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸੀ

ਉਸ ਖਾਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 12 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 46 ਕਨਾਲ 3 ਮਰਲੇ ਦਾ ਰਕਬਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਰਨੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵੀ ਦੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਾਰ ਵਿਖੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ 46 ਕਨਾਲ 3 ਮਰਲੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ

Hamam Kaur (Smt.) and others v. Jagtar Singh (II. S. Bedi, J.)

ਅਜਿਹੀ ਤਿਆਗ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ 46 ਕਨਾਲ 3 ਮਰਲੇ ਦਾ ਖੇਤਰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਨਹੀਂ। ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਲ

(5) ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ? ਵਿਨੋ ਮਿਤਲ ਸਿਖੀਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਆਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 12, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“12. ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ: -

- (1) ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।
- (2) ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਧਿਰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਅਨੁਪਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ, ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰੇ, ਜਿੰਨਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਘਾਟ ਲਈ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਧਿਰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਾ-ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ -

(a) ਪੂਰੇ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ

(b) ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ;

ਉਹ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰ ਅਦਾਲਤ, ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ, ਡਿਫਾਲਟ ਪੱਖ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਦੂਜੀ ਧਿਰ -

(i)

xx	X	X
xx	x x	X
		x.

(ii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਮੀ ਲਈ ਜਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ।

(4)

	x	x	xx	
x		xx		x
x	x		x	x
		x		x
				x '

ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਪੂਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੇ ਉਪ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਾਰਜ- ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮੂਲ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਿਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਤਿਆਗਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ

Hamam Kaur (Smt.) and others v. Jagtar Singh (H. S. Bedi, T.)

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਿਆਗ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਦਲੀਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਵਾਰੀ ਐਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੋਪੀ ਚੰਦ (1), ਕਲਿਆਣਪੁਰ ਲਾਈਮ ਵਰਕਸ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (2), ਅਤੇ ਬਾਲਮੁਕੰਦ ਬਨਾਮ ਕਮਲਾ ਵਾਟ (3) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ ਜਿਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲਾਈ (4) ਸੀ। ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

(6) ਅਸੀਂ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ>ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਦੇ 2 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸਾਰਥਕ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1877 (ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ) ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਮੁਦਈ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੀ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜ਼ਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਡਿਫਾਲਟਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ। ਐਕਸ ਨੇ - ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰਨ ਡਮ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਬਕਾਇਆ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਇਆ:

“ਮੈਨੂੰ ਧਾਰਾ 15, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸ਼ਰਤਾਂ ' ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਮੁਦਈ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਛੱਡਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜੇ ਵੀ ਜੋ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।”

- (1) ਏਆਈਆਰ 1930 - ਲਾਹੌਰ 34
- (2) ਏਆਈਆਰ 1954 ਐਸਸੀ 165.
- (3) ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 1385
- (4) 1982 CLJ (C&Cr) 83.

ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਲਿਆਣਪੁਰ ਲਾਈਮ ਵਰਕਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਇਹ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਈਮ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1949 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ, 1954 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1948 ਤੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵੇਖੋ *ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਗੋਪੀ ਚੰਦ* ਏਆਈਆਰ 1930 ਲਹ 34(ਬੀ)। ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਆਖਰੀ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕਹਿਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਮੁਦਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਿਆਗ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਵਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਜੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਟ੍ਰੈਟ ਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਨਕਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦਾ ਲਾਭ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ ਮੁਦਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਜਿਥੇ ਇੱਕ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ) ਸੱਟ ਲਈ ਅਪਮਾਨ ਜੋੜਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਭਾਵ ਬਾਲਮੁਕੰਦ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਲਮੁਕੰਦ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

Hamam Kaur (Smt.) and others v. Jagtar Singh (II. S. Bedi, J.)

ਪਰ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣਪੁਰ ਲਾਈਮ ਵਰਕਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਿਆਗ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(8) ਉੱਪਰ ਜੋ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਲਈ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਇੱਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਰਾਹਤ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 1962 ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿਆਗ ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਦਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 31 ਮਈ, 1983 ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 46 ਕਨਾਲ 3 ਮਰਲੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਫਾਲਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਯੋਗ ਰਾਹਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ।

(9) ਸ੍ਰੀ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚਾਂਸੀਅਰ ਬਨਾਮ ਅੰਗਦਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (5) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਇਨਕਾਰ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਣਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਈ ਡਿਕਰੀ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਲਪਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 20,000. ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਕੁਝ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਭ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

(10) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

(51 ਏਆਈਆਰ 1979 ਐਸਸੀ 1241.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ

Hamam Kaur (Smt.) and others v. Jagtar Singh (II. S. Bedi, J.)

ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ